

GATAVĪBA UN RĪCĪBA NEZINĀMAS IZCELSMES APDRAUDĒJUMA GADĪJUMĀ

VKM plāna 6.pielikuma “Gatavība un rīcība nezināmas izcelsmes apdraudējuma gadījumā”
mērķis ir noteikt veselības nozares institūciju rīcību un sadarbību ar citu nozaru iesaistītajām institūcijām nezināmas izcelsmes apdraudējuma un ĀS gadījumā, lai mazinātu postošo ietekmi uz iedzīvotāju veselību.

VKM plāna 6.pielikuma uzdevumi:

- noteikt, kā notiek informācijas apmaiņa starp veselības nozares institūcijām;
- sniegt raksturojumu ĀS reaģēšanas režīmiem;
- noteikt rīcības pasākumus, lai mazinātu nezināmas izcelsmes izraisīta apdraudējuma ietekmi un sekas.

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes regulai (ES) 2022/2371 (2022. gada 23. novembris) par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 1082/2013/ES, nezināmas izcelsmes apdraudējumi ir iekļauti kā viena no nopietnu pārrobežu veselības apdraudējumu kategorijām, kurai katra no ES dalībvalstīm piemēro sabiedrības veselības aizsardzības pasākumus. Sabiedrības veselības aizsardzības pasākumi ir lēmums vai rīcība, kuras mērķis ir novērst, pārtraukt vai kontrolēt slimību vai piesārņojuma riskus sabiedrības veselībai vai mazināt to ietekmi uz sabiedrības veselību.

Saskaņā ar 2011.gada 13.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.948 “Katastrofu medicīnas sistēmas organizēšanas noteikumi”, lai laikus identificētu ārkārtas situācijas izveidošanās draudus un nodrošinātu nepieciešamās medicīniskās palīdzības koordinēšanu un sniegšanu, ārstniecības personas saskaņā ar ārstniecības iestādē noteikto ziņošanas kārtību ziņo NMPD, ja pēc medicīniskās palīdzības vērsušies pieci cietušie (saslimušie) un vairāk un pastāv profesionāli pamatotas aizdomas, ka veselības kaitējumu tiešas iedarbības rezultātā izraisījuši vieni un tie paši ķīmiskie un fizikālie aģenti vai, ja veselības kaitējums saistīts ar pārtikas produktu, dzeramā ūdens, medikamentu lietošanu, atmosfēras gaisu vai citiem vides faktoriem;

Lai gan nezināmas izcelsmes apdraudējuma izraisīts gadījums/uzliesmojums var būt dabisku vai nejaušu procesu rezultāts, jāņem vērā varbūtība, ka tas var būt radies tīšas kaitīgu vielu izmantošanas dēļ, un tam var būt un var arī nebūt bijis ļaunprātīgs nolūks. Aizdomu gadījumā par tīšu kaitīgu vielu izplatīšanu informācija jānodod VP; tālāk atbildīgās institūcijas rīkojas atbilstoši Ministru kabineta 2025.gada 10.jūnija instrukcijā Nr.4 “Instrukcija par atbildīgo institūciju rīcību nezināmas izcelsmes vielas vai priekšmeta atrašanas gadījumā, ja ir aizdomas, ka tas satur sprādzienbīstamas, radioaktīvas vai bīstamas ķīmiskas vielas vai bioloģiskos aģentus, kā arī ja konstatētas terora akta pazīmes” noteiktajai kārtībai.

Pazīmes, kas var liecināt par nezināmas izcelsmes apdraudējumu:

- pēc palīdzības pie ārstniecības personas, ārstniecības iestādē vai NMPD vēršas pacienti:
 - ar pazīmēm vai simptomiem, kas neatbilst nevienai zināmai klīniskai ainai;
 - ar zināmas etioloģijas slimību, kas parasti nav reģistrēta Latvijā vai reģistrēta vietā, kur tā līdz šim nav novērota;
 - ar nezināmas izcelsmes apdraudējuma izraisītām komplikācijām; slimības/apdraudējuma izplatīšanās ceļš ir neierasts vai nezināms;
- konstatēta zināmas etioloģijas slimība ar netipisku norisi, piemēram, nepakļaujas standarta terapijai, ir gadījumam neraksturīgi simptomi un / vai neparasti smaga slimības klīniskā gaita (netipiski augsti letalitātes rādītāji).

Lai nodrošinātu sagatavošanos ĀS pārvaldīšanai, veselības nozares institūcijas ikdienas režīmā veic plānošanas/preventīvos pasākumus.

Plānošana/preventīvie pasākumi

Tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai novērstu vai mazinātu apdraudējuma/ĀS draudus.

Situācijas apraksts: nav konstatēts nezināmas izcelsmes apdraudējums.

Stratēģiskās darbības:

- Plānot iesaistīto institūciju rīcību nezināmas izcelsmes izraisītu apdraudējumu un ĀS gadījumiem, t.sk., veikt personāla apmācību.
- Nodrošināt nezināmas izcelsmes saslimšanas uzraudzību, epidemioloģiskās kontroles pasākumus un prognozēšanu.
- Plānot un uzturēt medicīnisko (zāles, IAL) resursu rezerves valsts, nozares un institūciju (ārstniecības iestādes, t.sk. ilgtermiņa sociālās aprūpes institūcijas, kas nodrošina ārstniecības procesu) līmenī.
- Plānot un veidot veselības nozares cilvēkresursa attīstības stratēģiju.
- Plānot un izstrādāt efektīvus informācijas tehnoloģiju (IT) risinājumus saslimušo personu informēšanai, uzraudzībai, datu apmaiņai starp SPKC, NVD u.c. iestādēm, kuras plānots iesaistīt ĀS laikā.
- Plānot laboratoriju iesaistīšanu nezināmas izcelsmes aģenta noteikšanā, ieskaitot līgumu slēgšanu, paraugu loģistiku, operatīvu datu sniegšanu par testēšanas rezultātiem.
- Nodrošināt nezināmas izcelsmes saslimšanas gadījumu uzraudzību, situācijas attīstības prognozēšanu, balstoties uz starptautisko informāciju un uzraudzības datiem valstī,
- Nodrošināt profesionāļu metodisko atbalstu, mācības un sabiedrības izglītošanu.
- Nodrošināt labākās prakses un metožu apgūšanu un ieviešanu.

1. Ārkārtas situācijas režīmu raksturojums

Gatavības reaģēšanas režīms

Tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai sagatavotos nepieciešamajai rīcībai nezināmas izcelsmes izraisīta apdraudējuma gadījumā.

Situācijas apraksts: saņemta informācija par nezināmas izcelsmes aģenta izraisītu notikumu citā valstī, pastāv situācijas attīstības iespēja ar potenciālu skart Latviju. Tiek saņemti PVO un ECDC situācijas analīzes un riska novērtējuma dati, kā arī ieteikumi valstīm, informācija par Eiropas Komisijas un citu ES institūciju lēmumiem. Nezināmas izcelsmes aģenta izraisīts notikums Latvijā: nav nepieciešams realizēt darbības, kas pārsniedz ikdienā noteiktās funkcijas un uzdevumus, kā arī saslimušo, cietušo skaits nerada papildu slogu veselības aprūpes pakalpojuma nodrošināšanai.

Stratēģiskās darbības:

- Nodrošināt apziņošanu un informācijas apmaiņas mehānisma aktivizēšanu.
- Sasaukt VM Ārkārtas vadības grupu.
- Nodrošināt sabiedrības un pakalpojumu sniedzēju, ražotāju informēšanu par situāciju un nepieciešamo sabiedrības veselības pasākumu veikšanu.
- Nodrošināt gadījuma definīciju un paziņošanu/uzraudzību.
- Apzināt laboratoriju testēšanas iespējas, kapacitāti un gatavību uzsākt laboratorisko paraugu izmeklēšanu ar noteiktām metodēm.
- Nodrošināt situācijas monitoringu, prognozēšanu un modelēt iespējamās attīstības scenārijus.
- Apzināt pieejamos un prioritāros valsts, nozares, institūciju resursus un aktualizēt pieprasījuma/izsniegšanas algoritmus.
- Aktualizēt un uzsākt lietot datu apmaiņas algoritmus un IT risinājumus starp iesaistītajām institūcijām, lai apmainītos ar saslimušo, cietušo, kontaminēto personu datiem, apdraudējuma risku mazināšanai (t.sk.policiju).
- Ieteikumi un rīcība ceļotājiem/pārvadātājiem.
- Ieteikumi un rīcība sociālās aprūpes pakalpojumu sniedzējiem, darba devējiem, ārstniecības iestādēm, sociālās aprūpes iestādēm, izglītības iestādēm u.c.
- Proaktīvā komunikācija ar sabiedrību, dezinformācijas apkarošana.
- Pastiprināta nezināmas izcelsmes saslimšanas gadījumu uzraudzība, situācijas attīstības prognozēšana, balstoties uz starptautisko informāciju un uzraudzības datiem valstī.
- Laboratoriju iesaistīšanās nezināmas izcelsmes aģenta noteikšanā.

Ārkārtas reaģēšanas režīms

Tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai mazinātu vai likvidētu postošos apstākļus un to izraisītās sekas, novērstu vai mazinātu kaitējumu cilvēkiem, videi un īpašumam. Nepieciešams ieviest kontroles pasākumus pastiprinātā režīmā un/vai noteikt veselības aprūpes pakalpojuma nodrošināšanas izmaiņas un/vai noteikt citus pasākumus, lai mazinātu postošo ietekmi uz veselības aprūpes pakalpojuma sniegšanu, iedzīvotāju veselību.

Situācijas apraksts: nezināmas izcelsmes aģenta izraisīts notikums Latvijā, kura mazināšanai ir nepieciešams aktivizēt darbības, kas pārsniedz ikdienā noteiktās funkcijas un uzdevumus.

Tiek saņemti PVO un ECDC situācijas analīzes un riska novērtējuma dati, kā arī ieteikumi valstīm, informācija par Eiropas Komisijas un citu ES struktūru lēmumiem.

Stratēģiskās darbības:

- Pasākumi, kas minēti iepriekšējos ĀS reaģēšanas režīmos.
- Nodrošināt VM ārkārtas vadības grupas darbību un situācijas koordināciju.
- Noteikt un nodrošināt situācijas monitoringu, gadījumu epidemioloģisko izmeklēšanu.
- Apzināt slimības ierosinātāja dabu un raksturot slimības norisi.

- Iesaistīt laboratorijas laboratorisko izmeklējumu veikšanā atbilstoši vajadzībai un noteiktam testēšanas algoritmam.
- Noteikt prioritāro veselības aprūpes pakalpojumu nepārtrauktību, kas tiks realizēta ārkārtas situācijas laikā atbilstoši resursu pieejamībai un situācijai (neatliekamā medicīniskā palīdzība, akūtā palīdzība, dzīvību glābjošās operācijas u.c).
- Noteikt resursu sadali starp iesaistītajām institūcijām atbilstoši noteiktajām prioritātēm un situācijai.
- Nodrošināt profilakses veikšanu.
- Informācijas par notikumu un rekomendāciju sniegšana pašvaldībām, izglītības, labklājības un citām institūcijām.
- Iesaistīt pašvaldības kontroles pasākumu organizēšanā un koordinēšanā.

Ārkārtas situācija veselības nozarē

Tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai mazinātu vai likvidētu postošos apstākļus un to izraisītās sekas, novērstu vai mazinātu kaitējumu cilvēkiem, videi un īpašumam. Nepieciešams ieviest kontroles pasākumus pastiprinātā režīmā un/vai noteikt veselības aprūpes pakalpojuma nodrošināšanas izmaiņas un/vai piesaistīt papildus resursus veselības aprūpes sistēmai un/vai noteikt citus pasākumus, lai mazinātu postošo ietekmi uz veselības aprūpes pakalpojuma sniegšanu, iedzīvotāju veselību.

Situācijas apraksts: nezināmas izcelsmes aģenta izraisīts notikums Latvijā, kura mazināšanai ir nepieciešams aktivizēt darbības, kas pārsniedz ikdienā noteiktās funkcijas un uzdevumus, kā arī būtiski ietekmē veselības aprūpes pakalpojuma nodrošināšanu.

Stratēģiskās darbības:

- Pasākumi, kas minēti iepriekšējos ĀS reaģēšanas režīmos.
- Noteikt un nodrošināt gadījumu epidemioloģisko izmeklēšanu atbilstoši pieejamiem resursiem un prioritātēm.
- Nodrošināt prioritāro veselības aprūpes pakalpojumu nepārtrauktību ĀS laikā (neatliekamā medicīniskā palīdzība, akūtā palīdzība, dzīvību glābjošās operācijas u.c).
- Nodrošināt resursu sadali starp iesaistītajām institūcijām atbilstoši noteiktajām prioritātēm.
- Nodrošināt krīzes komunikāciju ar sabiedrību.
- Ieviest veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanas ierobežojumus (saglabājot tos veselības aprūpes pakalpojumus, kuri ir dzīvību glābjošie un kuriem nepieciešams nodrošināt terapijas nepārtrauktību).

Atjaunošanas pasākumi

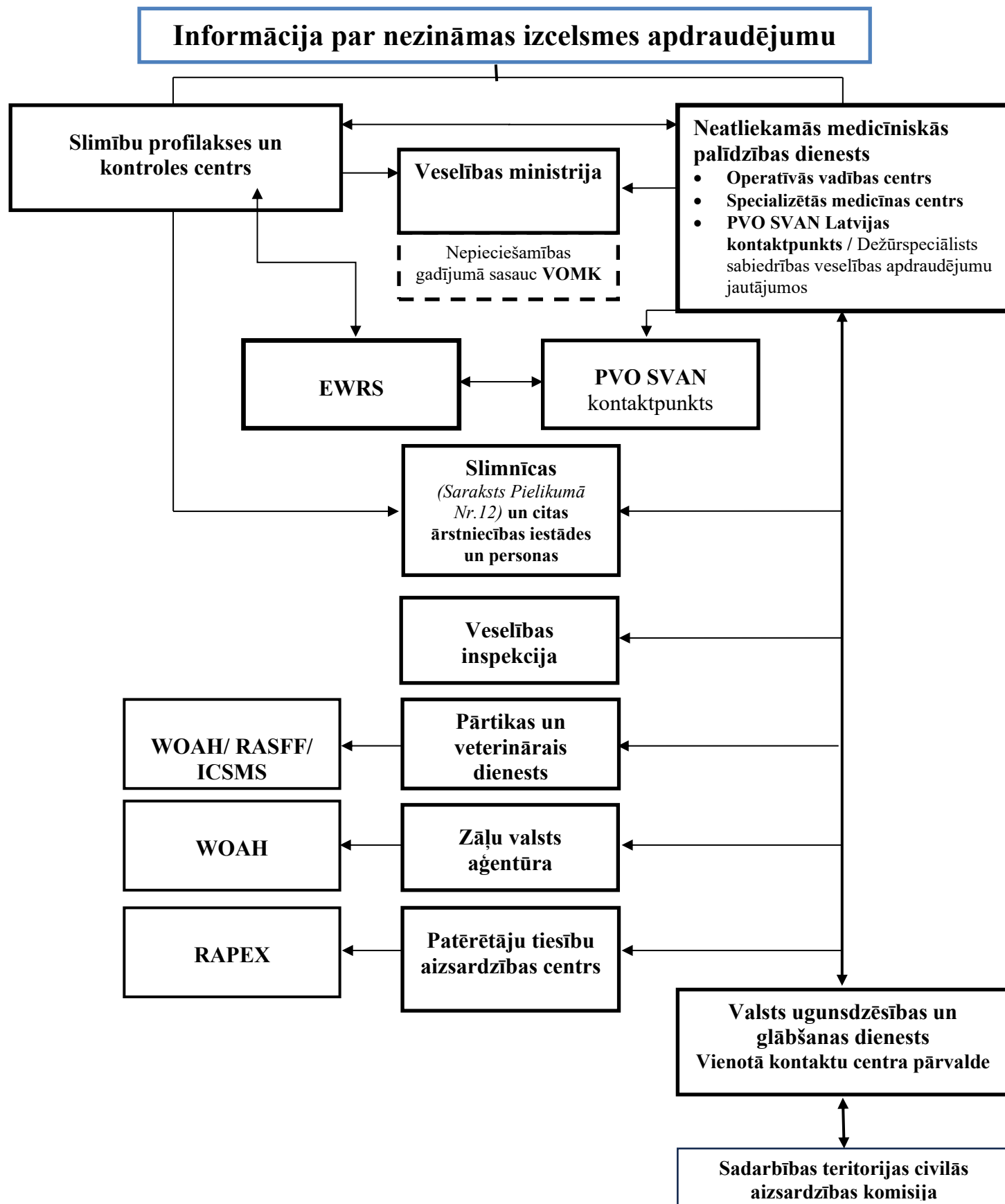
Tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai pēc nezināmas izcelsmes izraisīta notikuma /ĀS atjaunotu veselības aprūpes pakalpojuma nodrošināšanu ikdienas režīmā un noteiktu pasākumus, kuri jāpielāgo un jāievieš ikdienas režīmā.

Situācijas apraksts: neskaidras etioloģijas izraisīta ĀS ir mazinājusies un veselības aprūpes pakalpojumu kapacitāte vairs netiek pārsniegta.

Stratēģiskās darbības:

- Pakāpeniski nodrošināt veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu ikdienas režīmā.
- Pakāpeniski pārtraukt pastiprinātās slimības uzraudzības/ziņošanas aktivitātes, kas nav nepieciešamas.
- Noteikt slimības uzraudzības/ziņošanas kārtību, pielāgojot to ikdienas režīmam.
- Uzraudzīt situāciju, lai noteiktu slimības/ atkārtota uzliesmojuma sākumu.
- Sekot slimības klīniskās norises izmaiņām un rezistencei pret zālēm.
- Nodrošināt slimības uzraudzību un kontroli ikdienas režīmā vai noteiktiem pagaidu pasākumiem.
- Nodrošināt veikto kontroles un ierobežošanas pasākumu efektivitātes izvērtējumu.
- Izvērtēt veikto darbību efektivitāti apdraudējuma/ĀS laikā.

2. Informācijas apmaiņas un reaģēšanas aktivizācijas shēma

Nezināmas izcelsmes apdraudējuma/ĀS gadījumā situācijas pārvaldīšanā ir iesaistītas veselības nozares un citu nozaru atbildīgās institūcijas.

Iesaistīto institūciju kompetence:

<i>Veselības inspekcija</i>	Tiek iesaistīta, ja pastāv profesionāli pamatotas aizdomas par to, ka nezināmas izcelsmes apdraudējums ir saistīts ar: - profilakses un pretepidēmijas prasību pārkāpumiem, neatbilstošu izpildi jebkurā objektā Latvijas Republikas teritorijā; - vides veselību, dzeramā ūdens un peldūdeņu kvalitāti, ķīmisko vielu un, kosmētikas līdzekļu, tabakas izstrādājumu (tai skaitā jaunieviesto tabakas izstrādājumu), augu smēķēšanas produktu, elektronisko cigarešu un uzpildes flakonu neatbilstībām; - cilvēkiem paredzēto zāļu un aktīvo vielu apriti; - medicīniskajām ierīcēm noteikto prasību neievērošanu izplatīšanā vai ekspluatācijā.
<i>Zāļu valsts aģentūra</i>	Tiek iesaistīta, ja pastāv profesionāli pamatotas aizdomas par to, ka nezināmas izcelsmes apdraudējums ir saistīts ar: - zāļu kvalitāti, drošumu un piegādes pārtraukumiem; - ar zāļu lietošanu saistītām izraisītām blakusparādībām.
<i>Pārtikas un veterinārais dienests</i>	Tiek iesaistīts, ja pastāv pamatotas aizdomas par to, ka nezināmas izcelsmes apdraudējums ir saistīts ar: - pārtikas produktu, noteiktās grupās ietilpstošas pārtikas un uztura bagātinātāju apriti; - materiālu un izstrādājumu, kas paredzēti saskarei ar pārtiku, apriti; - veterināro uzraudzību, kontroli un drošību; - robežkontroli —dzīvu dzīvnieku, preču un produktu veterināro (t.sk. veterināro zāļu), pārtikas (t.sk. materiālu un izstrādājumu, kas paredzēti saskarei ar pārtiku) un barības nekaitīguma, nepārtikas preču (augu aizsardzības līdzekļu, humāno zāļu) drošuma un fītosanitāro kontroli .
<i>Patērētāju tiesību aizsardzības centrs</i>	Tiek iesaistīts, ja pastāv pamatotas aizdomas par to, ka nezināmas izcelsmes apdraudējums ir saistīts ar: - nepārtikas preču (izņemot sadzīvē lietojamās ķīmiskās vielas un ķīmiskos produktus, medicīnas preces, zāles, veterinārās zāles, kosmētiskos un dzīvnieku kopšanas līdzekļus, kā arī farmaceitiskos un veterinārfarmaceutiskos produktus) tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu.

3. Plānošanas/preventīvie pasākumi veselības nozares gatavības stiprināšanai nezināmas izcelsmes izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā

Plānošanas/preventīvie pasākumi

Tēma	Pasākums	Vadošā institūcija	Līdzatbildīgie
Vadība un koordinācija	Regulāri aktualizēt VKM plāna 6.pielikumu “Gatavība un rīcība nezināmas izcelsmes apdraudējuma gadījumā”	NMPD	SPKC, VI, NVD, ZVA
	Piedalīties pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisijas darbā, sniegt atbalstu sadarbības teritoriju civilās aizsardzības plāna izstrādāšanā pilnveidošanā un aktualizācijā.	CAK pārstāvji no VM padotības iestādēm un ārstniecības iestādēm	
	Ne retāk, kā 1x gadā izvērtēt esošos normatīvos aktus, kas reglamentē veselības nozares institūciju pienākumus un rīcību nezināmas izcelsmes izraisīta apdraudējuma un ĀS gadījumā. Nepieciešamības gadījumā tos aktualizēt, ņemot vērā iepriekšējā apdraudējumā vai ĀS identificētos riskus un apgrūtinājumus, nodrošinot rīcību un mācību laikā gūtos secinājumus.	VM	NMPD, SPC, VI, NVD, ZVA
	Sniegt informāciju ārstniecības iestādēm un visām iesaistītajām institūcijām par VKM plāna 6.pielikumā “Gatavība un rīcība nezināmas izcelsmes apdraudējuma gadījumā” noteiktiem uzdevumiem un sadarbības mehānismiem efektīvai apdraudējuma/ ĀS pārvaldīšanai.	NMPD	
	Organizēt un piedalīties mācībās un mācību treniņos, t.sk. starptautisko organizāciju un starpvalstu rīkotajās mācībās par rīcību nezināmas izcelsmes saslimšanas gadījumu izraisīta apdraudējuma un ĀS gadījumā.	VM, SPC, NMPD	Iesaistītās institūcijas
Komunikācija / sabiedrības informēšana	Noteikt un apmācīt runas personas – atbilstošajā jomā kompetentus veselības aprūpes pārstāvjus, kuriem sabiedrība uzticas un kuras ir atpazīstamas.	VM	Iesaistītās institūcijas
	Veikt mediju monitoringu un nodrošināt reaģēšanu uz baumām un viltus ziņām.	Visas institūcijas	Iesaistītās institūcijas
Informācijas apmaiņa starp institūcijām	Aktualizēt informācijas apmaiņas kārtību VKM plāna 6.pielikumā “Gatavība un rīcība nezināmas izcelsmes apdraudējuma gadījumā” veselības nozares institūciju un ārstniecības iestāžu starpā nezināmas izcelsmes izraisītu apdraudējumu un ĀS gadījumiem.	NMPD	
	Nodrošināt visu iesaistīto institūciju kontaktainformācijas aktualizāciju ne retāk kā 1x gadā.	NMPD	
Epidemioloģiskās drošības pasākumi	Izveidot, uzturēt un attīstīt digitālās epidemioloģiskās uzraudzības rīkus: elektronisko ziņošanas sistēmu (elektroniskais steidzamais paziņojums), elektronisko pacientu aptaujas (pašdeklarācijās) anketu un integrēto informācijas sistēmu epidemioloģiskās uzraudzības datu uzskaitē, apkopošanai un analīzei.	SPKC	NVD

Ar Veselības ministrijas «PIRMEPARDATUMS».
rīkojumu Nr. «DOKREGNUMURS» apstiprinātā
Valsts katastrofu medicīnas plāna
6.pielikums

Resursi / rezerves	Izveidot un uzturēt epidemioloģiskās izmeklēšanas kārtību nezināmas izcelsmes apdraudējumu gadījumiem.	SPKC	Iesaistītās institūcijas
	Pēc nepieciešamības uzraudzīt SPKC rekomendācijās noteikto profilakses/kontroles pasākumu ieviešanu.	VI	
	Plānot nepieciešamo medicīnisko resursu (IAL, slimnīcas gultu, medikamentu un medicīnas ierīču) apmēru apdraudējuma ĀS gadījumam.	VM, NMPD	NVD, ZVA
	Uzturēt un aktualizēt informācijas uzskaites sistēmu par stacionāro ārstniecības iestāžu esošo resursu nodrošinājumu par papildus nepieciešamajiem medicīnas resursiem.	VM, NMPD, NVD	
	Uzturēt zāļu krājumus atbilstoši Ministru kabineta 2007.gada 27.marta noteikumos Nr. 220 “Zāļu iegādes, uzglabāšanas, izlietošanas, uzskaites un iznīcināšanas kārtība ārstniecības iestādēs un sociālās aprūpes institūcijās” noteiktajam: • stacionārām ārstniecības iestādēm uzturēt trīs mēnešu zāļu patēriņa krājumus; • ambulatorajās ārstniecības iestādēs, kurās ir slēgta tipa aptiekas, un NMPD savas darbības nodrošināšanai uzturēt viena mēneša zāļu patēriņa krājumus.	NMPD, Ārstniecības iestādes	
	Regulāri sekot rezervēs pieejamo medicīnisko resursu apjomam, uzraudzīt tā piemērotību un gatavību lietot nezināmas izcelsmes izraisīta apdraudējuma vai ĀS laikā.	NMPD, ārstniecības iestādes	SPKC, profesionālās asociācijas
	Medicīniskajām ierīcēm - pēc pieprasījuma izstrādāt kritērijus/vadlīnijas un/vai pēc uzaicinājuma piedalīties noteikto prasību ievērošanas novērtēšanā. Uzraudzīt farmācijas jomu regulējošo normatīvo aktu izpildi attiecībā uz cilvēkiem paredzēto zāļu un aktīvo vielu apriti.	VI	
	Nodrošināt dalību EK kopīgo iepirkumu procedūrās un veikt iepirkumus atbilstoši noteiktajām prioritātēm.	NVD	
	Slēgt sadarbības līgumus ar izglītības iestādēm par medicīnas un citu specialitāšu studentu iesaisti darbam ārstniecības iestādēs un citās veselības nozares institūcijās apdraudējuma un ĀS laikā.	VM, iesaistītās institūcijas	
	Aktualizēt vienu reizi gadā slimnīcas KM plānu.	NMP slimnīcas	
Veselības aprūpe	Koordinēt slimnīcu KM plānu izstrādi un aktualizāciju.	NMPD	
	Sniegt priekšlikumus par ārstniecības personāla zināšanu un kompetenču celšanu veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai.	VM, Profesionālās asociācijas	
	Uzturēt informāciju un ziņot ārstniecības iestādēm par Hospitalizācijas vietu plāna izmaiņām.	NVD	SPKC

Ar Veselības ministrijas «PIRMEPARDATUMS».
rīkojumu Nr. «DOKREGNUMURS» apstiprinātā
Valsts katastrofu medicīnas plāna
6.pielikums

	Organizēt un piedalīties mācībās un mācību treniņos par rīcību nezināmas izcelsmes apdraudējuma un ĀS gadījumā, tai skaitā IAL lietošana, dekontaminācijas un ārstniecības procesa nodrošināšana.	NMPD Ārstniecības iestādes	
Laboratorija	Koordinēt un monitorēt laboratoriskās izmeklēšanas iespējas un kapacitāti.	RAKUS NRL BIOR	
	Piedalīties testēšanas kvalitātes pārbaudē un iesaistīties laboratorisko testu validēšanā.	RAKUS NRL BIOR	
	Aktualizē stratēģiju un mehānismu kā koordinēt laboratoriju tīkla darbību nezināmas izcelsmes apdraudējuma/ĀS gadījumā.	RAKUS NRL BIOR	
	Pēc nepieciešamības veikt aptauju laboratoriju iesaistīšanai nezināmas izcelsmes aģenta noteikšanā (t. sk. izbraukumos), kas paredz paraugu loģistiku un operatīvu datu sniegšanu par testēšanas rezultātiem, un slēgt līgumus ar privātām laboratorijām par valsts apmaksātas testēšanas nodrošināšanu ĀS gadījumā.	NVD	RAKUS NRL SPKC
Starptautiskie pārvaldājumi / robežšķērsošanas punkti / ceļošana	Sniegt konsultācijas un informāciju robežšķērsošanas vietām un pasažieru pārvaldātājiem, lai noteiktu kārtību un izstrādātu plānu neparedzētu sabiedrības veselības apdraudējuma situāciju novēršanai.	NMPD	SPKC

4. Atbildības un rīcības pasākumi nezināmas izcelsmes izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā atbilstoši ārkārtas situācijas reaģēšanas režīmam

Gatavības reaģēšanas režīms

Tēma	Pasākums	Izpildes laiks	Vadošā institūcija	Līdzatbildīgie
Vadība un koordinācija	Integrēt PVO un ECDC ieteikumus konkrētās situācijas uzraudzībai un pārvaldīšanai VKM plāna 6.pielikumā “Gatavība un rīcība nezināmas izcelsmes apdraudējuma gadījumā” un institūciju rīcībā.	Pastāvīgi	NMPD, SPKC	VM, NVD, VI, ZVA
	Sniegt informāciju VM par apdraudējuma sākotnējo riska novērtējumu, t.sk. izmantojot ES ātrās ziņošanas sistēmās saņemto informāciju, cietušo skaitu un iesaistāmo resursu nodrošinājumu.	2h	SPKC, VI, ZVA,	VM padotības iestādes
	Sasaukt VM ārkārtas vadības grupu situācijas vērtēšanai un priekšlikumu apkopošanai par veselības nozares darbu apdraudējuma gadījumā.	Pēc nepieciešamības	VM	VM padotības iestādes
	Sasaukt VOMK sēdi lēmumu pieņemšanai par rīcību Veselības nozares institūcijās. Sniegt informāciju par situāciju atbilstoši kompetencei. Noteikt veselības nozares reaģēšanas režīma līmeni.	Pēc nepieciešamības	VM	Iesaistītās institūcijas atbilstoši kompetencei un

Ar Veselības ministrijas «PIRMEPARDATUMS».
rīkojumu Nr. «DOKREGNUMURS» apstiprinātā
Valsts katastrofu medicīnas plāna
6.pielikums

Komunikācija / sabiedrības informēšana	identificētajam apdraudējumam			
	Nodrošināt VM padotības iestāžu darbību atbilstoši iestādes kārtības noteiktajām procedūrām/plāniem rīcībai ĀS vai to draudu gadījumā un darbības nepārtrauktības nodrošināšanai atbilstoši iestādes noteiktajam reaģēšanas režīmam, izvērtējot apdraudējuma risku un resursu pieejamību.	Nekavējoties, pēc lēmuma pieņemšanas	VM padotības iestādes	
	Atbilstoši situācijai apzināt citu nozaru iesaisti apdraudējuma seku novēršanas un likvidēšanas pasākumu realizācijā.	Pēc nepieciešamības	VM	Visas iesaistītās institūcijas
	Piedalīties pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisijas darbā, informēt par situāciju veselības nozarē un sniegt ieteikumus par nepieciešamo profilakses un kontroles pasākumu realizāciju veselības jomā un nepieciešamo atbalstu no CAK.	Pēc nepieciešamības	CAK pārstāvji no VM padotības iestādēm un ārstniecības iestādēm	
	Nodrošināt sabiedrību un pakalpojumu sniedzējus ar informāciju par nezināmas izcelsmes apdraudējumu, eksponētajām grupām, profilakses pasākumiem.	Ne vēlāk kā 1h laikā pēc informācijas saņemšanas/jaunas informācijas saņemšanas	SPKC	
	Nodrošināt nozares komunikāciju saskaņā ar VKM plāna 11. pielikumā "Informēšanas, sadarbības un deleģēšanas shēma komunikācijas speciālistiem ārkārtas situācijās" noteikto. Valsts līmenī vienotu komunikāciju nodrošina atbildīgās nozares apdraudējuma pārvaldītājs atbilstoši VCA plānā noteiktajam.	Nekavējoties, pēc informācijas saņemšanas un lēmuma pieņemšanas	VM	VM padotības iestādes, ārstniecības iestādes
	Regulāri apkopot un analizēt PVO un ECDC sniegto informāciju par apdraudējumu izraisījušās nezināmas izcelsmes aģenta izplatību un ietekmi uz iedzīvotāju veselību un informēt ieinteresētās puses (t.sk. ārstniecības personas) par situāciju Latvijā, un citviet pasaulē.	Nekavējoties, pēc informācijas saņemšanas un lēmuma pieņemšanas	SPKC	VM, NMPD
	Izstrādāt rekomendācijas iedzīvotājiem un sabiedrības veselības nodrošināšanā iesaistītajām personām, pamatojoties uz PVO un ECDC rekomendācijām.	Pastāvīgi	SPKC	VM, NMPD
	Sagatavot informatīvus un skaidrojošus materiālus (t.sk. bukletus un plakātus) sabiedrībai, veselības aprūpes profesionāļiem, pakalpojumu sniedzējiem un sociālās aprūpes profesionāļiem.	Pastāvīgi	SPKC	VM, NMPD

Ar Veselības ministrijas «PIRMEPARDATUMS».
rīkojumu Nr. «DOKREGNUMURS» apstiprinātā
Valsts katastrofu medicīnas plāna
6.pielikums

Informācijas apmaiņa starp institūcijām	Regulāri informēt plašsaziņas līdzekļus un/vai organizēt preses konferences, sadarbojoties ar veselības aprūpes un sabiedrības veselības profesionāļiem. Aktuālo informāciju ievietot interneta tīmekļa vietnēs.	Regulāri	VM, SPKC	NMPD
	Nodrošināt informācijas apziņošanu un apmaiņu atbilstoši VKM plāna 1. pielikuma shēmai “Informācijas apmaiņas un reaģēšanas aktivizācijas shēma” un saskaņot informācijas apmaiņas algoritmu, saziņas kanālus un regularitāti veselības nozares iestāžu starpā un ar citu nozaru iesaistītajām institūcijām par notikuma attīstību, nepieciešamajiem rīcības pasākumiem.	Nekavējoties, pēc informācijas saņemšanas	NMPD	VM, SPKC, NVD, VI, ZVA
	Nodrošināt informācijas saņemšanu un nosūtīšanu, izmantojot PVO un ES informācijas kanālus (piem., SVAN, EWRS).	Pēc nepieciešamības	SPKC, NMPD	VM
	Nodrošināt informācijas saņemšanu, izskatīšanu un nosūtīšanu EK ātrās ziņošanas sistēmā SAFETY GATE	Pēc nepieciešamības	VI, PTAC	
	Ieviest nezināmas izcelsmes aģenta izraisīto saslimšanas gadījumu epidemioloģiskās uzraudzības gadījuma definīciju atbilstoši PVO un ECDC ieteikumiem.	Pastāvīgi	SPKC	
Epidemioloģiskās drošības pasākumi	Veikt epidemioloģisko izmeklēšanu, t.sk. eksponēto personu atklāšanu, organizēt vides objektu un eksponēto personu laboratorisko pārbaudi, organizēt profilakses pasākumus (t.sk., ierobežojošos pasākumus izglītības iestādēs, ārstniecības iestādēs, u.c. objektos).	Regulāri	SPKC	
	Pamatojoties uz riska novērtējumu, uzraudzīt t.sk. kontrolēt, normatīvajos aktos noteikto prasību ieviešanu un izpildi. Pēc nepieciešamības uzraudzīt SPKC rekomendācijās noteikto profilakses/kontroles pasākumu ieviešanu.	Pēc nepieciešamības	VI	
	Sniegt informāciju veselības nozares profesionāļiem par noteiktiem un ieviestiem profilakses/kontroles pasākumiem dažādām iedzīvotāju grupām.	Regulāri	SPKC	NMPD
	Nodrošināt slimo, eksponēto personu apzināšanu un noteikt ierobežojošos pasākumus, ņemot vērā nezināmas izcelsmes aģenta īpatnības un izplatīšanās ceļus.		Ārstniecības iestādes SPKC	
	Uzraudzīt un kontrolēt noteikto ierobežojošo pasākumu izpildi.		VI	
	Nodrošināt nezināmas izcelsmes saslimšanas gadījumu, kas izraisījusi apdraudējumu uzraudzību, ja nepieciešams sniegt priekšlikumus VM par nepieciešamajiem pasākumiem uzraudzības pastiprināšanai.		SPKC, RAKUS NRL	VM

Ar Veselības ministrijas «PIRMEPARDATUMS».
rīkojumu Nr. «DOKREGNUMURS» apstiprinātā
Valsts katastrofu medicīnas plāna
6.pielikums

Resursi / rezerves	Analizēt rezervēs pieejamo medicīnisko resursu apjomu, novērtēt tā piemērotību konkrētā apdraudējuma seku novēršanai.	Pastāvīgi	NMPD	VM
	Izvērtēt esošos medikamentu krājumus, plānotās piegādes un plānot nepieciešamo papildus medikamentu iegādi.	Pastāvīgi	VM	ZVA, NVD; NMPD
	Koordinēt papildu medicīnisko resursu – medikamenti, vakcīnas, medicīnas ierīces, IAL iegādes veselības nozares vajadzībām.	Pastāvīgi	VM	Iesaistītās institūcijas
	Organizēt un veikt centralizētu laboratorijas aprīkojuma, piederumu, reaģentu iepirkumu veselības nozares vajadzībām.	Pastāvīgi	NVD	RAKUS NRL
	Koordinēt veselības nozares papildus iegādāto medicīniskos resursu centralizētu uzglabāšanu.	Pastāvīgi	VM	Iesaistītās institūcijas
	Apkopot informāciju par stacionāro ārstniecības iestāžu esošo resursu nodrošinājumu un papildus nepieciešamajiem medicīniskajiem resursiem.	Pastāvīgi	VM, NMPD	NVD
	Noteikt atbildīgo institūciju par papildus iegādāto medicīnisko resursu izdales koordinēšanu veselības nozares institūcijām un ārstniecības iestādēm.	Pēc nepieciešamības	VM	
	Pēc pieprasījuma izstrādāt kritērijus/vadlīnijas medicīniskajām ierīcēm noteikto prasību ievērošanai, t.sk. sniegt konsultācijas ārstniecības iestādēm, ražotājiem, piegādātājiem. Uzraudzīt farmācijas jomu regulējošo normatīvo aktu izpildi attiecībā uz cilvēkiem paredzēto zāļu un vakcīnu apriti, ja iespējams attālināti analizējot informāciju e-veselībā un Latvijas zāļu verifikācijas organizācijas datu bāzē.	Pastāvīgi	VI	
	Apzināt medicīnas un citu specialitāšu studentu iesaisti darbam ārstniecības iestādēs un citās veselības nozares institūcijās apdraudējuma un ĀS laikā.	Pēc nepieciešamības	VM	iesaistītās institūcijas
	Rīcība atbilstoši slimnīcas KM plānā noteiktam.	Nekavējoties, pēc lēmuma pieņemšanas	NMP slimnīcas	
Veselības aprūpe	Izvērtēt medikamentu pieejamības nodrošināšanu nezināmas izcelsmes aģenta izraisītu saslimšanas gadījumu ārstēšanai un, atbilstoši pieejamam medikamentu daudzumam, noteikt prioritārās grupas to saņemšanai.	Nekavējoties, pēc lēmuma pieņemšanas	VM	ZVA, NVD, NMPD, SPKC
	Nodrošināt NMP brigāžu darba koordinēšanu un operatīvo vadību, sniedzot NMP un koordinējot cietušo hospitalizācijas plūsmu.	Pastāvīgi	NMPD	
	Nodrošināt specializētās NMP sniegšanas darba koordinēšanu, nepieciešamības gadījumā organizēt brigāžu un ārstu speciālistu nosūtīšanu uz slimnīcām.	Nekavējoties, pēc lēmuma pieņemšanas	NMPD	NMP slimnīcas

Ar Veselības ministrijas «PIRMEPARDATUMS».
rīkojumu Nr. «DOKREGNUMURS» apstiprinātā
Valsts katastrofu medicīnas plāna
6.pielikums

Laboratorija	Organizēt medicīniskās palīdzības pieejamību slimnīcu uzņemšanas nodaļās.	Pastāvīgi	NMP slimnīcas	
	Organizēt pacientu pieņemšanu ģimenes ārstu prakses vietā un/vai attālinātas konsultācijas telefoniski vai tiešsaistē.	Pastāvīgi	Ģimenes ārstu prakses	
	Sagatavot un sniegt priekšlikumu par ārstniecības personāla rīcību nezināmas izcelsmes saslimšanas gadījumā, kas izraisījusi vai potenciāli var izraisīt AS, diagnostikas, ārstniecības un prevencijas pasākumu jomās.	Pastāvīgi	VM, SPKC	Ārstniecības iestādes, profesionālās asociācijas
	Veikt hospitalizēto pacientu uzskaiti.	Regulāri	NVD	NMPD SPKC
	Veikt pacientu pārvešanas gadījumu uzskaiti.	Regulāri	NVD, NMPD	
	Iegādāties atbilstošos testēšanas materiālus. Koordinēt savlaicīgu laboratorisko diagnostiku nodrošināšanu gan nacionālajā, gan lokālajā līmenī.	Pastāvīgi	RAKUS NRL, BIOR	
	Pedalīties testēšanas kvalitātes pārbaudē un iesaistīties laboratorisko testu validēšanā nezināmas izcelsmes slimību gadījumā.	Pastāvīgi	RAKUS NRL, BIOR	
	Koordinēt un monitorēt laboratoriskās izmeklēšanas iespējas un kapacitāti.	Pastāvīgi	RAKUS NRL, BIOR	
	Sniegt priekšlikumus par līgumu slēgšanu starp NVD un privātajām laboratorijām par pakalpojuma izpildi.	Pastāvīgi	RAKUS NRL, BIOR	
	Apzināt laboratoriju testēšanas iespējas: gatavību un kapacitāti (cik testēt, kur nodrošināt paraugu ņemšanu, savākšanu), iesaistīties testēšanā, kādas metodes ir pieejamas un kur var nodrošināt testēšanu.	Pastāvīgi	RAKUS NRL, BIOR	
	Izplatīt informāciju par nezināmas izcelsmes aģenta izraisītas slimības apdraudējumu, profilakses un nepieciešamajiem rīcības pasākumiem tūrooperatoriem, robežšķērsošanas punktiem, Valsts robezsardzei, Ārlietu ministrijai.	Nekavējoties, pēc lēmuma pieņemšanas	NMPD	SPKC
	Nodrošināt informācijas pieejamību par valstīm, uz kurām attiecas īpašie piesardzības pasākumi ceļotājiem.	Regulāri	SPKC	
	Nodrošināt informācijas pieejamību par ieteikumiem un prasībām ieceļojot Latvijā.	Regulāri	SPKC	

Ārkārtas reaģēšanas režīms

Tēma	Pasākums	Izpildes laiks	Vadošā institūcija	Līdzatbildīgie
Vadība un koordinācija	Pasākumi, kas noteikti Gatavības reaģēšanas režīmā, papildus:			
	Sniegt informāciju VM par apdraudējuma riska novērtējumu un nepieciešamību izskatīt	1h laikā no izmainītās	SPKC vai cita	

Ar Veselības ministrijas «PIRMEPARDATUMS».
rīkojumu Nr. «DOKREGNUMURS» apstiprinātā
Valsts katastrofu medicīnas plāna
6.pielikums

	jautājumu par iesaistāmo resursu nodrošinājumu un ārkārtas reaģēšanas režīma izsludināšanu.	situācijas konstatēšanas	iesaistītā institūcija	
	Sasaukt VM Ārkārtas vadības grupu situācijas izvērtēšanai un priekšlikumu apkopošanai par veselības nozares darbu apdraudējuma gadījumā.	2 h laikā	VM	
	Sasaukt VOMK sēdi lēmumu pieņemšanai par rīcību veselības nozares institūcijās, lai: - izvērtētu un analizētu visu pieejamo informāciju; - noteiktu kontroles un prevencijas pasākumu apjomu; - izvērtētu iespējamās izmaiņas veselības aprūpes pakalpojuma sniegšanā; - analizētu nepieciešamā papildus resursa iesaisti un mehānismus.	1 dienas laikā	VM	
	Sagatavot informāciju par situāciju un noteikt citu nozaru iesaisti apdraudējuma seku novēršanas un likvidēšanas pasākumu realizācijā un ziņot KVC un Ministru kabineta krīzes vadības sēdē.	2 dienu laikā	VM	VOMK; visas iesaistītās institūcijas
Komunikācija / sabiedrības informēšana	Pasākumi, kas noteikti Gatavības reaģēšanas režīmā, papildus:			
	Nodrošināt informāciju sabiedrībai par nezināmas izcelsmes aģenta saslimšanas gadījumiem, kas izraisa apdraudējumu. Informēt par noteikto profilakses un kontroles pasākumu nepieciešamību un nozīmīgumu.	1h laikā pēc VM Ārkārtas vadības grupas vai VOMK lēmuma pieņemšanas	VM	SPKC, NMPD
	Informēt masu medijus par situācijas attīstību valstī, Eiropas Savienībā un pasaulē.	Regulāri, ne retāk kā reizi dienā	VM, SPKC	Iesaistītās institūcijas
	Sniegt informāciju masu medijiem, sabiedrībai par pieņemtajiem lēmumiem veselības nozarē.	Regulāri	VM	
	Atjaunot un aktualizēt tīmekļu vietnēs pieejamo nozares informāciju., par notikuma attīstību un nepieciešamo sabiedrības rīcību.	Ne retāk kā reizi dienā	VM	Iesaistītās institūcijas
	Nodrošināt regulāru plašsaziņas līdzekļos publiskotās informācijas monitoringu.	Regulāri, katru dienu	VM	Iesaistītās institūcijas
Informācija s apmaiņa starp iesaistītajām institūcijām	Pasākumi, kas noteikti Gatavības reaģēšanas režīmā, papildus:			
	Nodrošināt informācijas apmaiņu atbilstoši VKM plāna 6.pielikumam “Gatavība un rīcība nezināmas izcelsmes apdraudējuma gadījumā” .	Ne vēlāk kā 1h laikā pēc jaunas informācijas saņemšanas	SPKC, NMPD, ĀP	Iesaistītās institūcijas
Epidemiol oģiskās drošības pasākumi	Pasākumi, kas noteikti Gatavības reaģēšanas režīmā, papildus:			
	Pārskatīt un aktualizēt nezināmas izcelsmes aģenta izraisīto saslimšanas gadījumu epidemioloģiskās uzraudzības praksē	Atbilstoši PVO/ECDC	SPKC	

Ar Veselības ministrijas «PIRMEPARDATUMS».
rīkojumu Nr. «DOKREGNUMURS» apstiprinātā
Valsts katastrofu medicīnas plāna
6.pielikums

Resursi / rezerves	izmantoto gadījuma definīciju atbilstoši PVO/ECDC rekomendācijām.	sniegtajai rekomendācijai		
	Izvērtēt un no jauna noteikt profilakses pasākumus augsta riska grupām, iedzīvotāju grupām, kurām pastāv profesionāls risks, bērniem un visai sabiedrībai.	Pēc nepieciešamības	SPKC	Profesionālās asociācijas, imunizācijas valsts padome
	Sniegt priekšlikumus par ģeogrāfiskajām teritorijām, produktiem un riska grupām, uz kurām būtu attiecināmi kontroles/ierobežojoši pasākumi.	Pēc nepieciešamības	atbildīgā institūcija (atbilstoši kompetenc ei)	
	Pamatojoties uz riska novērtējumu, uzsākt epidemioloģisko izmeklēšanu, t.sk. eksponēto personu atklāšanu, organizēt vides objektu un eksponēto personu laboratorisko pārbaudi, organizēt profilakses un kontroles pasākumus.	1 dienas laikā	SPKC	
	Sniegt informāciju veselības nozares profesionāļiem par noteiktiem un ieviesti profilakses un kontroles pasākumiem dažādām iedzīvotāju grupām.	2 stundu laikā no pieņemtā lēmuma	VM, SPKC	NVD, NMPD
	Uzraudzīt, t.sk. kontrolēt, ĀS regulējošos normatīvajos aktos noteikto prasību t.sk. kontroles pasākumu ieviešanu un izpildi. Pēc nepieciešamības uzraudzīt SPKC rekomendācijās noteikto profilakses un kontroles pasākumu ieviešanu. Pēc VM norādījuma veikt citus uzdevumus, lai mazinātu slogu VM padotības iestādēs, kas iesaistītas apdraudējuma/ĀS pārvaldībā.	Pēc nepieciešamības	VI	
	Pasākumi, kas noteikti Gatavības reaģēšanas režīmā, papildus:			
	Atbilstoši pieejamo medicīnisko resursu apjomam noteikt prioritārās grupas (ambulatorā veselības aprūpe, stacionārā veselības aprūpe) resursu saņemšanai.	Pēc nepieciešamības	VM, VOMK	
	Uzraudzīt un kontrolēt cilvēkiem paredzēto zāļu apriti, ja iespējams attālināti analizējot informāciju e-veselībā un Latvijas zāļu verifikācijas organizācijas datu bāzē.		VI	
	Veikt nodarbinātības līgumu slēgšanu ar medicīnas un citu specialitāšu studentiem par iesaisti darbā ārstniecības iestādēs un citās veselības nozares institūcijās apdraudējuma un ĀS laikā.	Pēc nepieciešamības	Iesaistītās institūcijas	
	Apkopot informāciju, kurās ārstniecības iestādēs nepieciešama papildus medicīnas personāla piesaiste.	Regulāri	VM	Ārstniecības iestādes
	Apkopot informāciju par vajadzībām, kuras nevar nodrošināt, pārorganizējot veselības aprūpes pakalpojuma sniegšanas kārtību vai veicot iepirkumus.	Pēc nepieciešamības	VM, VOMK	

	Vērtēt nepieciešamību pieprasīt starptautisko palīdzību un, ja nepieciešams, iesniegt starptautiskās palīdzības pieprasījumu MK.	VM, VOMK	
Veselības aprūpe	Pasākumi, kas noteikti Gatavības reaģēšanas režīmā, papildus:		
	Aktualizēt esošās un/vai izstrādāt jaunas diagnostikas un klīniskās vadlīnijas slimības ārstēšanai ĀS laikā.	Pēc nepieciešamības	Profesionālās asociācijas; ārstniecības iestādes, augstskolas SPKC, Iesaistītās institūcijas
	Nodrošināt slimo, eksponēto personu apzināšanu un noteikt ierobežojošos pasākumus, ja tie ir noteikti, ņemot vērā nezināmas izcelsmes aģenta īpatnības un izplatīšanās ceļus.		Ārstniecības iestādes SPKC
	Uzraudzīt un kontrolēt noteikto ierobežojošo pasākumu izpildi.		VI
	Izstrādāt priekšlikumus veselības nozares pakalpojuma sniegšanas apjoma un kārtības nodrošināšanai ierobežotu resursu un pakalpojumu pieprasījuma apstākļos.	VOMK	Iesaistītās institūcijas
Laboratorija	Pasākumi, kas noteikti Gatavības reaģēšanas režīmā, papildus:		
	Noteikt laboratoriskās izmeklēšanas kārtību un apjomu, lai nodrošinātu pieejamību izmeklējumiem atbilstoši situācijai un nepieciešamai epidemioloģiskai uzraudzībai.		SPKC, RAKUS NRL, BIOR
Starptautiskie pārvadājumi / robežšķērsošanas punkti / ceļošana	Pasākumi, kas noteikti Gatavības reaģēšanas režīmā.		

Ārkārtas situācija veselības nozarē

Tēma	Pasākums	Izpildes laiks	Vadošā institūcija	Līdzatbildīgie
Vadība un koordinācija	Pasākumi, kas noteikti Gatavības un Ārkārtas reaģēšanas režīmā.			
Komunikācija / sabiedrības informēšana	Pasākumi, kas noteikti Gatavības un Ārkārtas reaģēšanas režīmā, papildus:			
	Informēt EK Veselības drošības komisijas Veselības komunikatoru darba grupu par situāciju Latvijā. Piedalīties organizētajās sanāksmēs un telekonferencēs. Līdzdarboties	Pēc nepieciešamības	VM	SPKC

	informatīvo stratēģisko vadlīniju un plānu, kā arī citu materiālu izstrādē.			
Informācijas apmaiņa starp iesaistītajām institūcijām	Pasākumi, kas noteikti Gatavības un Ārkārtas reaģēšanas režīmā.			
Epidemioloģiskās drošības pasākumi	Pasākumi, kas noteikti Gatavības un Ārkārtas reaģēšanas režīmā, papildus:			
	Izvērtēt un noteikt profilakses un kontroles pasākumus augsta riska grupām, iedzīvotāju grupām, kurām pastāv profesionāls risks, bērniem un visai sabiedrībai, pamatojoties uz pieejamiem resursiem un konkrētā pasākuma efektivitāti slimības izplatības mazināšanai.	Pēc nepieciešamības	SPKC	Profesionālās asociācijas, imunizācijas valsts padome
Resursi / rezerves	Pasākumi, kas noteikti Gatavības un Ārkārtas reaģēšanas režīmā, papildus:			
	Iesaistīt pieejamo papildus (studenti, veselības aprūpes profesionāļi, kas ikdienā nestrādā veselības nozarē) medicīnas personālu veselības aprūpes pakalpojuma nodrošināšanā.	Pēc nepieciešamības	Iesaistītās institūcijas	
Veselības aprūpe	Pasākumi, kas noteikti Gatavības un Ārkārtas reaģēšanas režīmā, papildus:			
	Nodrošināt veselības aprūpes pakalpojuma sniegšanu atbilstoši VOMK lēmumam. Pasākums var ietvert plānveida pakalpojuma nodrošināšanas izmaiņas, esošo stacionāro gultu pārprofilēšanu, papildus stacionāro gultu izvēršanu, u.c.		NMP slimnīcas; ārstniecības personas	
	Organizēt medicīniskās palīdzības pieejamību slimnīcu uzņemšanas nodaļās.	Pastāvīgi	NMP slimnīcas	
	Organizēt pacientu pieņemšanu ģimenes ārstu prakses vietā un/vai attālinātas konsultācijas telefoniski vai tiešsaistē, nodrošinot ambulatorās veselības aprūpes pakalpojuma nodrošināšanas nepārtrauktību.	Pastāvīgi	Ģimenes ārstu prakses	NVD
	Noteikt ārstniecības personāla rīcību nezināmas izcelsmes slimības, kas izraisījusi ĀS, diagnostikas, ārstniecības, profilakses un kontroles	Regulāri	VM, SPKC	

	pasākumu jomās, ierobežotu resursu apstākļos.		
Laboratorija	Pasākumi, kas noteikti Gatavības un Ārkārtas reaģēšanas režīmā, papildus:		
	Noteikt laboratoriskās izmeklēšanas kārtību un apjomu ĀS laikā.	VOMK	VM, RAKUS NRL, SPKC, BIOR
Starptautiskie pārvadājumi / robežšķērsošanas punkti / ceļošana	Pasākumi, kas noteikti Gatavības un Ārkārtas reaģēšanas režīmā.		

Atjaunošanas pasākumi / pēcpanākuma periods

Tēma	Pasākums	Vadošā institūcija	Līdzatbildīgie
Vadība un koordinācija	Sasaukt VOMK sēdi lēmumu pieņemšanai par Veselības nozares institūciju rīcību atceļot ĀS, lai: - izvērtētu un analizētu visu pieejamo informāciju; - noteiktu preventīvos un kontroles pasākumus, kurus jāturpina realizēt pēc ĀS; - noteiktu veselības aprūpes pakalpojuma nodrošināšanas apjomu un kārtību.	VM	Iesaistītās institūcijas
	Izvērtēt un pilnveidot VKM plānu un tā 6.pielikumu "Gatavība un rīcība nezināmas izcelsmes apdraudējuma gadījumā".	NMPD	Iesaistītās institūcijas
	Organizēt ĀS analīzi.	VM	Iesaistītās institūcijas
	Apkopot un izvērtēt informāciju par veselības aprūpes nozares līdzekļu izlietojumu.	VM	Iesaistītās institūcijas
	Organizēt mācības un stiprināt gatavību nezināmas izcelsmes izraisīta apdraudējuma un ĀS gadījumā.	NMPD	Iesaistītās institūcijas
Komunikācija / sabiedrības informēšana	Nodrošināt informāciju sabiedrībai par ĀS atcelšanu.	VM	
	Nodrošināt informāciju sabiedrībai par profilakses un kontroles pasākumiem, kas jāturpina ievērot, un pieejamo veselības aprūpes pakalpojuma apjomu un kārtību.	VM	
	Izvērtēt ĀS laikā realizētos ĀS krīzes komunikācijas pasākumus un pilnveidot ĀS krīzes komunikācijas noteiktos pasākumus VKM plānā.	VM, NMPD	Iesaistītās institūcijas

Ar Veselības ministrijas «PIRMEPARDATUMS».
rīkojumu Nr. «DOKREGNUMURS» apstiprinātā
Valsts katastrofu medicīnas plāna
6.pielikums

Informācijas apmaiņa starp iesaistītajām institūcijām	Nodrošināt informācijas apmaiņu ar EK Veselības drošības komiteju, PVO un ECDC par īstenotajiem gatavības pilnveidošanas un atjaunošanas pasākumiem.	VM, SPKC, NMPD	
Epidemioloģiskās drošības pasākumi	Aktualizēt ieteikumus nezināmas izcelsmes slimību preventīvo un kontroles pasākumu veikšanai.	SPKC	
	Noteikt kritērijus nezināmas izcelsmes slimības epidemioloģiskai uzraudzībai, kas jāievieš patstāvīgi.	SPKC	
	Veikt uzraudzību savlaicīgai slimības atkārtotu uzliesmojumu identificēšanai.	SPKC	
	Pamatojoties uz riska novērtējumu uzraudzīt un kontrolēt normatīvajos aktos un pēc nepieciešamības SPKC rekomendācijās noteikto preventīvo un kontroles prasību izpildi.	VI	
Resursi / rezerves	Apkopot informāciju par medicīnisko resursu (IAL, medikamentu, medicīnas ierīču) atlikušajiem krājumiem. Izvērtēt medicīnisko resursu atjaunošanas iespējas un kārtību.	VM, NMPD	Iesaistītās institūcijas
	Uzraudzīt medicīniskajām ierīcēm noteikto prasību ievērošanu ārstniecības iestādēs un tirgū.	VI	
	Organizēt medicīnisko resursu atjaunošanu.	VM	Iesaistītās institūcijas
Veselības aprūpe	Nodrošināt veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu tādā apjomā un kārtībā, kā to noteicis VOMK.	VM	Iesaistītās institūcijas
	Izvērtēt un veikt nepieciešamos grozījumus slimnīcas KM plānā atbilstoši situācijai.	NMP slimnīca	
	Sniegt ieteikumus slimnīcu KM plānu pilnveidošanai.	NMPD	
Laboratorija	Atjaunot laboratoriskās izmeklēšanas iespējas un kapacitāti.	RAKUS NRL, BIOR	
	Sagatavot stratēģiju un mehānismu, kā uzlabot laboratoriju tīkla darbības koordināciju apdraudējuma un ĀS gadījumā.	RAKUS NRL, BIOR	
Starptautiskie pārvadājumi /	Nodrošināt informācijas pieejamību par ieteikumiem un prasībām, ja tādas noteiktas, iecelšot Latvijā.	SPKC	

Nodrošināt informācijas pieejamību par valstīm, uz kurām ceļojot, jāievēro īpaši piesardzības pasākumi.	Regulāri	SPKC
Sniegt konsultācijas un informāciju robežšķērsošanas vietām un pasažieru pārvadātājiem par nepieciešamo precizējumu un uzlabojumu veikšanu plānā neparedzētu sabiedrības veselības apdraudējuma situāciju novēršanai.	NMPD	

Sadarbības institūciju rīcība

Citu nozaru atbildīgās institūcijas pasākumus realizē atbilstoši VCA plānā un citos normatīvajos aktos noteiktajam.		
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD)	- Atbilstoši kompetencei organizē un īsteno civilās aizsardzības pasākumus sadarbībā ar pašvaldību un iesaistītajām institūcijām. - Pieņem lēmumu par Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas aktivizēšanu.	
Valsts policija (VP)	- Piedalās karantīnas pasākumu realizēšanā veselības apdraudējuma gadījumā pēc ārstniecības personas vai valsts pārvaldes institūcijas pieprasījuma. - Ja persona atsakās pildīt VI vadītāja vai viņa vietnieku lēmumu par tās izolēšanu ārstniecības iestādē, medicīniskās un laboratoriskās pārbaudes veikšanu, šo personu minētajā iestādē piespiedu kārtā nogādā VP darbinieks ārstniecības personas vai VI inspektora klātbūtnē. Ja nepieciešams, VP izolēšanas vietā nodrošina apsardzi. - Policijas darbinieku, kurš ir iesaistīts piespiedu kārtā izolējamās personas izolēšanā (transportēšanā, meklēšanā), NMP iestāde nodrošina ar individuālās aizsardzības līdzekļiem. - VP darbiniekiem jāievēro nepieciešamās individuālās epidemioloģiskās aizsardzības prasības, kuras nosaka ārstniecības persona, epidemiologs vai VI inspektors. - Piedalās bīstamajā zonā esošo iedzīvotāju brīdināšanā par apdraudējumu un rīcību. - Nodrošina notikuma vietas norobežošanu, apsardzi un sabiedriskās kārtības uzturēšanu. - Nodrošina transporta kustības regulēšanu. - Sniedz pirmo palīdzību saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. - Nodrošina bojā gājušo cilvēku identificēšanu un uzskaiti, organizē transportēšanu uz Valsts Tiesu medicīnas ekspertīzes centru.	
Valsts drošības dienests (VDD)	- Izbrauc uz notikuma vietu pēc informācijas saņemšanas no VP par iespējamu terora aktu, izmantojot sprādzienbīstamas, radioaktīvas, bīstamas ķīmiskas vai bioloģiskas vielas. - Pārņem VP atbildīgās amatpersonas pienākumus un koordinē tajos iesaistītās institūcijas.	
Valsts vides dienests (VVD)	- Piedalās seku likvidēšanas pasākumu organizēšanā atbilstoši kompetencei. - Piedalās bīstamo zonu novērtēšanā, sniedz VVD rīcībā esošo informāciju par iespējamām ķīmiskām vielām apkārtējā vidē, rūpnieciskajos objektos u.c.	

Ar Veselības ministrijas «PIRMEPARDATUMS».
rīkojumu Nr. «DOKREGNUMURS» apstiprinātā
Valsts katastrofu medicīnas plāna
6.pielikums

	Pēc akūtās situācijas pārtraukšanas, novērtē apdraudējuma skarto apkārtnējo vides teritoriju, organizē laboratorisko analīžu veikšanu vides paraugiem, lai lemtu par turpmākajiem seku novēršanas pasākumiem.	
Pašvaldība	- Brīdina iedzīvotājus par iespējamo saslimšanu vai saindēšanos un informē par profilakses pasākumiem; - Pieņem lēmumu par karantīnas pasākumu noteikšanu izglītības, ārstniecības un sociālās aprūpes iestādēs, sabiedrisko pasākumu rīkošanas vai peldvietu lietošanas ierobežošanu vai aizliegšanu, kā arī par pašvaldības noteikto karantīnas vai citu ierobežojošu pasākumu atcelšanu slimību izplatības vai cita veselības apdraudējuma gadījumā, pamatojoties uz SPKC reģionālās nodaļas vadītāja vai VI vietējās struktūrvienības vadītāja ieteikuma; - Organizē pretepidēmijas un citus veselības aizsardzības pasākumus skartajā zonā pēc ārstniecības personas vai epidemiologa ieteikuma.	
Nacionālie bruņotie spēki (NBS)	- Piedalās preventīvo un reaģēšanas pasākumu veikšanā, neatliekamo ārkārtējo situāciju izraisījušo notikumu seku likvidēšanas pasākumos. - Sniedz palīdzību civilajām institūcijām, ja notikusi masveida saslimšana ar infekcijas slimībām un nepieciešama karantīnas pasākumu nodrošināšana. - Karantīnas režīmu atsevišķos NBS objektos nosaka NBS komandieris pēc saskaņošanas ar veselības ministru.	<i>Saskaņā ar NBS iesaistīšanu neatliekamo pasākumu veikšanā – palīdzības sniegšanā pieprasa – Ministru kabinets, pašvaldību civilās aizsardzības komisija vai VOMK. Uzdevumus un kārtību, kādā NBS iesaistās palīdzības sniegšanā civilās aizsardzības sistēmai, nosaka Aizsardzības ministrs.</i>
Valsts robežsardze (VRS)	- Pēc NMPD pieprasījuma nodrošina pacientu medicīnisko transportēšanu, izmantojot VRS gaisa kuģus. - Piedalās glābšanas un meklēšanas darbos.	
Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"	- Veic bioloģisko un/vai ķīmisko riska faktoru identifikācijas analīzes. - Piedalās bioloģisko un/vai ķīmisko faktoru ietekmes risku uz cilvēka veselību novērtēšanā.	